

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

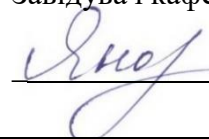
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ЕКОНОМІКА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
економіки, маркетингу та
бізнес-адміністрування
№ 1 від 29 серпня 2023 р.
Завідувач кафедри ЕМБА

 В.П. Яновська

Викладач	НЕКРАСЕНКО Лариса Анатоліївна Кандидат біологічних наук, доцент	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	НЕКРАСЕНКО Лариса Анатоліївна	
E-mail	nekrasenko.la@gmail.com	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра Економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 телефон: +380509321132	
Консультації	Кожен понеділок та четвер з 12 до 14 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 або за посиланням на Zoom канал	
Офіційна назва освітньої програми	Економіка	
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)	
Галузь знань, спеціальність	05 «Соціальні та поведінкові» 051 «Економіка»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	2/4	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 24 годин/ 4 годин Практичні заняття – 20 години/ 4 години	
Форма контролю	Залік	
Локація та матеріально-технічне	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.	

забезпечення	
Мова викладання	Українська
Мета вивчення дисципліни	є формування у студентів сукупності тео-ретичних, методичних знань і практичного досвіду щодо еколого-економічних відносин, які передбачають створення нової системи господарського механізму, прийняття оптимальних управлінських рішень, що дозволяє підвищити сукупну ефективність функціонування природосоціогосподарських систем.
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
Програмні результати навчання	ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ЧИМ ВАЖЛИВИЙ КУРС:

Курс дає можливість розширити світогляд та отримати такі професійні компетенції:

- аналізувати сучасний стан природних ресурсів;
- проводити аналіз еколого-економічних показників на підприємствах залізничного транспорту ;
- оцінювати виробничо-економічну діяльність підприємств залізничного транспорту за допомогою екологічних показників;
- оцінювати ефективність діяльності транспортних підприємств.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Модуль 1. Економічні основи природокористування.

Тема 1. Теоретико-економічні засади раціонального природокористування

Предмет, об'єкт, задачі та зміст курсу; структурно- лінійна схема його вивчення, основні економічні закони та їх проявлення в ринкових умовах. ринку.

Тема 2. Природні ресурси та їхня оцінка в системі раціонального природокористування.

Класифікація природних ресурсів. Підходи до оцінки природних факторів. Підходи до оцінки змін стану середовища. Завдання, цілі і завдання економічної оцінки природних ресурсів. Кадастри основних видів природних ресурсів.

Тема 3. Управління природокористуванням і охороною природи.

Сутність принципи та задачі управління в галузі природокористування та охорони навколишнього середовища. Нормативно- правовий механізм регулювання природоохоронної діяльності. Види відповідальності за порушення природоохоронного законодавства. Система державного моніторингу за станом природних ресурсів. Поняття про екологічну експертизу.

Тема 4. Економічна ефективність природоохоронних заходів .

Поняття та зміст ефективності. Показники еколого-економічної ефективності. Економічне обґрунтування ефективності. Методика розрахунку. Методи оцінювання економічної ефективності затрат. Економічна ефективність природоохоронних витрат.

Модуль II. Основні результативні показники ефективної природоохоронної діяльності

Тема 5. Раціональне використання та охорона земельних ресурсів .

Стан господарського використання земельних ресурсів. Основні принципи раціонального використання та охорони земельних ресурсів. Земельні ресурси України. Українське законодавство з питань раціонального використання та охорони земельних ресурсів.

Тема 6. Раціональне використання та охорона водних ресурсів.

Способи очищення стічних вод. Поняття і напрями раціонального використання водних ресурсів. Джерела забруднення води. Контроль якості води. Умови скидання стічних вод з каналізацію та водоймища. Українське законодавство з питань раціонального використання та охорони водних ресурсів.

Тема 7. Еколого-економічні проблеми екологізації транспортного виробництва в умовах ринкової економіки.

Види транспорту, їх порівняльна економіко-екологічна оцінка і роль у єдиній транспортній мережі України.

Практичні заняття курсу передбачають виконання ситуаційних, тестових, розрахункових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Тема 1. Теоретико-економічні засади раціонального природокористування

Тема 2. Природні ресурси та їхня оцінка в системі раціонального природокористування.

Тема 3. Управління природокористуванням і охороною природи.

Тема 4. Економічна ефективність природоохоронних заходів

Тема 5. Раціональне використання та охорона земельних ресурсів

Тема 6. Раціональне використання та охорона водних ресурсів. Т

Тема 7. Еколого-економічні проблеми екологізації транспортного виробництва в умовах ринкової економіки.

Приклади практичних завдань:

На основі нижче приведених даних обґрунтувати економічну ефективність впровадження очисних пристроїв:

Завод з виробництва хімічного волокна, який знаходиться в обласному центрі з кількістю населення 300 тис. осіб викидає в атмосферу на висоту 300 м щороку 7 тис. т аміаку, 5 тис. т фенолу, та 8 тис. т формальдегіду. Зниження викидів можна досягти спорудженням очисних пристроїв: до 2 тис. т аміаку, 1 тис. т фенолу та 3 тис. т формальдегіду, вартість впровадження очисного пристрою - 1,5 млн. грн., експлуатаційні витрати - 0,5 млн. грн., строки окупності пристрою - 7 років.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів Підсумковий контроль – залік
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. Максимальна сума становить 10 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 5 балів).

Максимальна сума становить 5 балів за кожне заняття, 60 балів.

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються у 10 балів.

Підсумковий контроль - Залік

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні

	(«зараховано»)		практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
0-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспект лекцій.
4. Посилання на Google Classroom: [Економіка природокористування](#)
5. Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

Список рекомендованої літератури

Базова (основна):

1. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. 104 с.
2. Бізнес-аналітика: Конспект лекцій. Для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Н. М. Шведа. – Тернопіль, ТНТУ, 2017. 103 с.

3. Палкін Н.Б., Орешков В. І. Бізнес-аналітика: від даних до знань. Питер, 2013. 704 с.
4. Debra Paul D. Y., Cadle J. // Business Analysis: Second edition. 2010.
5. BABOK Guide: Global Standard for Business Analysis – IIBA, International Institute of Business Analysis. 2015. URL: <https://www.iiba.org/standards-and-resources/babok/>

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)
[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».